

MĀCEKĻU APMĀCĪŠANA

1. DAĻA

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

Mk. 8:22–38, Mt. 20:29–34, Jņ. 12:25, Mk. 9:1–50, Mal. 4:5, 6, Lk. 9:30, 31.

ATMIŅAS PANTS:

“Un, pieaicinājis ļaudis līdz ar Saviem mācekļiem, Viņš uz tiem sacīja: ‘Kas Man grib nākt pakaļ, tas lai aizliedz pats sevi, lai ņem savu krustu un lai staigā Man pakaļ.’” (Mk. 8:34)

Marka evaņģēlija pirmā puse pievērš uzmanību tam, kas ir Jēzus. Viņa spēcīgā mācība un brīnumi norāda tajā pašā virzienā: Viņš ir Mesija. Šajā svarīgajā stāstījuma pagrieziena punktā Jēzus jautās mācekļiem, kā viņi domā, kas Viņš ir.

Pēteris sniegs nepārprotamu atbildi uz šo jautājumu, un Jēzus nekavējoties sāks skaidrot, kur virzās Viņa kā Mesijas ceļš, kas, kā mēs zinām, ir krusts.

Marka evaņģēlija 8. nodaļas pēdējā daļā līdz 10. nodaļas beigām Jēzus koncentrējas uz mācekļu izglītošanu par Savu ceļojumu. Šajās nodaļās Viņš izteiks pravietojumu par krustu. Tam sekos īpašas norādes par mācekļību. Šīs spēcīgās mācības joprojām ir aktuālas arī mūsdienās.

Evaņģēlija otro sadaļu iezīmē divu dažādu aklo dziedināšana, viens Marka evaņģēlija 8. nodaļas vidū un otrs 10. nodaļas beigās. Šīs brīnumu “grāmatzīmes” dramatiski ilustrē to, ka mācekļība ietver garīgu ieskatu tajā, kas ir Jēzus un kurp Viņš dodas. Tāpat kā Viņa mācības izaicināja divpadsmit mācekļus pirms 2000 gadiem, tās arī mūsdienās turpina izaicināt mācekļus ar to, cik nopietnas ir izmaksas un kādi ir ieguvumi, sekojot Jēzum.

Iepazīsimies ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bibeles izpētei 17. augustā.

Redzēt skaidri

Izlasi Mk. 8:22–30. Kāpēc Jēzum bija vajadzīgi divi pieskārieni, lai dziedinātu aklo vīru, un kādas mācības mēs varam gūt no šī ziņojuma? _____

Evaņģēliji ziņo par vairākiem akliem cilvēkiem, kurus Jēzus dziedināja. Papildus Mk. 8. nodaļas stāstam tiek dziedināts arī aklais Bartimejs, kā lasām Mk. 10:46–52. Mateja evaņģēlijs ziņo par diviem akliem vīriešiem (Mt. 20:29–34), un Jāņa evaņģēlija 9. nodaļa stāsta par to, kā Jēzus dziedināja vīrieti, kurš bija piedzimis akls un mazgājās Ziloas dīķī.

Taču šis stāsts Mk. 8. nodaļā ir unikāls. Tas parādās tikai Marka evaņģēlijā un ir vienīgais Jēzus brīnums, kas prasa divas darbības, lai cilvēku pilnībā dziedinātu. Aizkustinoša detaļa stāstā ir tas, ka Jēzus paņēma vīrieti aiz rokas un izved viņu no ciema, un tas liecina par Viņa līdzjūtību pret šī cilvēka vājumu.

Bet kāpēc divi pieskārieni? Tā kā šis ir vienīgais brīnums, kurā ir iesaistītas divas darbības, tas, visticamāk, nav Jēzus spēka trūkuma dēļ. Tā, visticamāk, ir kā līdzība, kas ilustrē, ka garīgajai izpratnei dažkārt ir vajadzīgs laiks, lai atvērtos. Šo skaidrojumu apstiprina šis Marka evaņģēlija daļas literārais modelis, kur mācekļu apmācība attiecībā uz Viņa gaidāmo nāvi un augšāmcelšanos iesākas un noslēdzas ar akla cilvēka dziedināšanu. Redzes atjaunošana kļūst par metaforu izpratošai mācekļībai.

Skolotājiem patīk jautājumi. Tie bieži vien ir atslēga, lai atraisītu skolēnu izpratni. Šajā Mk. 8. nodaļas vietā ir pienācis grāmatas pagrieziena punkts. Trīs pazīmes apstiprina šo apgalvojumu. Pirmkārt, Jēzus mācekļiem jautā par Savu identitāti, ko Viņš līdz šim nebija darījis. Otrkārt, Pēteris ir pirmā dēmonu apsēstā persona, kas paziņo, ka Jēzus ir Mesija. Treškārt, tūlīt pēc šīs atklāsmes par to, kas ir Jēzus, Viņš sāk skaidrot, kurp Viņš iet – uz krustu.

Kāpēc Jēzus liek saviem mācekļiem nevienam neteikt, ka Viņš ir Mesija? Šķiet, ka tas ir pretrunā Dieva valstības nodibināšanai. Tomēr Jēzus laikā “Mesijam” bija politiska pieskaņa ar nodomu gāzt romiešu varu. Jēzus nenāca, lai būtu tāds mesija, tāpēc arī nāca šāds aicinājums neatklāt Viņa identitāti.

Ko šis stāsts mums māca par gadījumiem, kad ir svarīgi kaut ko nepateikt, lai cik patiesi tas būtu? _____

Māceklības izmaksas

Izlasi Marka 8:31–38. Ko Jēzus šeit māca par to, ko maksā sekošana Kristum? _____

Mācekļi ir nonākuši pie izšķiroša pagrieziena punkta attiecībā ar Jēzu. Tagad viņi zina, ka Viņš ir Mesija. Marka evaņģēlija lasītājs to ir zinājis jau no grāmatas sākuma (Mk. 1:1), un tādējādi viņam ir bijusi priekšrocība salīdzinājumā ar dažkārt svārstīgajiem mācekļiem.

Kad Jēzus pirmo reizi aicināja mācekļus, Viņš teica, ka padaris tos par cilvēku zvejnikiem (Mk. 1:17). Par nepatikšanām nebija ne runas. Bet tagad, kad viņi patiešām zina, kas Viņš ir, Viņš atklāj viņiem Savas misijas mērķi – ka Viņam ir nepieciešams daudz ciest, tikt noraidītam un nogalinātam, un tad pēc trim dienām augšāmcelties.

Tā ir šokējoša ziņa. Pēteris, kurš tikko atzina, ka Jēzus ir Mesija, ved Viņu sāņus un pārmet, ka Viņš runā šādas lietas. Tas viss tika stāstīts netiešā veidā, bet tagad evaņģēlija autors ziņo par Jēzus vārdiem, kas Pēterim noteikti iedzēla. Viņš Pēteri nosauc par sātanu un pavēl viņam nestāvēt ceļā, jo šādas domas neatbilst Dieva gribai.

“Pētera vārdi nebija tādi, kas varētu Jēzu iepriecināt un stiprināt gaidāmajā lielajā pārbaudījumā. Tie nebija saskaņā ar Dieva žēlastības nodomu šinī pazudušajā pasaulē, nedz arī ar sevis upurēšanas mācību, kuru Jēzus centās atklāt ar Savu personīgo priekšzīmi.” (Elena Vaita “Laikmetu ilgas” 415. lpp.)

Jēzus sekotāji ir aicināti virzīties uz tādu pašu mērķi, kāds bija Jēzum, – ņemt krustu un sekot Viņam. Krustā sišana bija visnežēlīgākā, pazemojošākā un biedējošākā navesoda izpildes metode romiešu arsenālā. Ikviens cerēja izvairīties no krusta. Tad kāpēc lai kāds gribētu uzņemties krustu kā simbolu savai uzticībai Jēzum?

Jēzus izskaidro ne tikai māceklības cenu, bet arī tās lielo vērtību. Kristīgās ticības paradoksā dzīvības zaudēšana kļūst par veidu, kā to iegūt. Turpretim iegūt visu pasauli, bet pazaudēt mūžīgo dzīvību, ir bezjēdzīgi. Kā savā 1949. gada 28. oktobra žurnālā tik eleganti izteicies misionārs Džims Eliots: “Tas, kurš dod to, ko nevar paturēt, lai iegūtu to, ko nevar zaudēt, nav muļķis.”

“Kas savu dzīvību tur mīlu, tam tā zūd, bet, kas savu dzīvību šinī pasaulē ienīst, tas to paglabās mūžīgai dzīvībai” (Jņ. 12:25). Kā jūs esat pieredzējuši šo vārdu realitāti? _____

Kalns un pūlis

Izlasi Marka 9:1–13. Ko Pēteris, Jēkabs un Jānis redzēja kādā naktī kopā ar Jēzu? _____

Jēzus pravietojums Mk. 9:1, ka daži, kas ir kopā ar Viņu, nebaudīs nāvi, pirms ieraudzīs Dieva valstību nākam pie varas, piepildījās dažu dienu laikā, kad Viņš Pēteri, Jēkabu un Jāni uzveda augstā kalnā. Tur viņu acu priekšā Viņš tika pārvērsts Debesu godībā.

Atnāca Elija un Mozus no Debesu valstības un sarunājās ar Jēzu. Lūka atzīmē, ka viņi runāja par Jēzus aiziešanu (grieķu val. “exodus”), ko Viņš grasījās piepildīt Jeruzalemē (Lk. 9:30, 31). Tādējādi šī godības aina ir saistīta ar Jēzus gaidāmo nāvi pie krusta (sal. ar Mk. 9:9). Tā dos cerību, kad mācekļi redzēs Viņu piesistu krustā.

Nokāpjot no kalna, nākamajā rītā trīs mācekļi jautāja Jēzum par to, ka Elija nāks pirmais. Iespējams, šī ideja ir saistīta ar cerībām, ka Elija atkal parādīsies Mesijas priekšā (sal. ar Mal. 4:5, 6). Jēzus atbild, ka Elija jau ir atnācis, ar to domājot Jāni Kristītāju. Tāpat kā viņi nogalināja Jāni, tā Jēzus mirs no viņu rokām, bet Viņš celsies augšā pēc trim dienām.

Pēc godības nakts kalna pakājē nācās piedzīvot skumju haosu (sk. Mk. 9:14–29). Deviņi mācekļi bija sastapušies ar dēmonu apsēstu zēnu, kuru nespēja dziedināt. Kad parādījās Jēzus, visi skrēja pretī. Stāsts atklāj dēmona spēku pār bērnu. Jēzum šķietami bija vajadzīgs ilgs laiks, izjautājot par dēmona apsēstības detaļām. Tas izrādās pārāk daudz tēvam, kurš saka: “Ja Tu ko spēj, tad palidzi mums, apžēlojies par mums” (Mk. 9:22).

Jēzus nekavējoties uztver šaubu ēnu. Tā Kunga atbildi varam pārfrāzēt: “Ko tu ar to domā: ‘Ja spēj?’” (Marka 9:23, NKJV) Pēkšņi kā zibens spēriens no debesīm tēvam nāk atklāsme, ka problēma ir ne tikai viņa dēlam, – arī viņam pašam ir neticības problēma, un ka dēls var netikt dziedināts tēva neticības dēļ. Izmisušais tēvs nododas Jēzus žēlastībai ar neaizmirstamiem vārdiem: “Es ticu, palidzi manai neticībai!” (Mk. 9:24) Tad Jēzus dziedina zēnu.

Kādās situācijās, ja tādas bijušas, jums ir nācies kliegt: “Es ticu, palidzi manai neticībai”? Ko jūs mācījāties no šīs pieredzes? _____

Kurš ir lielākais?

Izlasi Mk. 9:30–41. Kas ir citāds Jēzus otrajā paredzējumā par Viņa nāvi un augšāmcelšanos (sal. ar Mk. 8:31)? Turklāt par ko mācekļi strīdas un kādus norādījumus Jēzus dod? _____

Pirmajā pravietojumā Jēzus runā par tiem, kas Viņu noraidīs un nogalinās. Otrajā pravietojumā Jēzus norāda uz faktu, ka Viņš tiks nodots. Nodevējs vēl nav norādīts, taču lasītājs jau zina, kurš tas ir, jo Jūda ir identificēts (sk. Mk. 3:19). Atkal Kungs norāda uz to, ka tiks nogalināts un pēc trim dienām augšāmcelts. Taču šķiet, ka šī pravietojuma detaļas mācekļus interesē vēl mazāk nekā pirmajā reizē. Nevēlamas ziņas neizraisa diskusijas.

Mk. 8:27 Jēzus atradās uz ziemeļiem no Galilejas jūras netālu no Filipa Cēzarejas. Mk. 9:30 Viņš iet caur Galileju, un Mk. 9:33 Viņš ieiet Kapernaumā. Tādējādi nav grūti iedomāties Viņa ceļojumu no ziemeļiem uz dienvidiem. Tomēr Viņš ieiet Kapernaumā viens, jo divpadsmit mācekļi atpaliek. Kad visi ir sanākuši, Viņš interesējas par mācekļu sarunām pa ceļam. Nevienš neatbild, kas nepārprotami liecina par viņu mulsumu attiecībā uz šo jautājumu. Viņi ir gandrīz kā bērni, kas pieķerti darām kaut ko, kas, viņuprāt, ir nepareizi. Viņu sarunas bija par to, kurš ir lielākais. Kaut arī lielākajai daļai cilvēku ir grūti to atzīt, par jautājumu, kurš ir lielākais, domā visi. Bet Dieva valstībā šī ideja ir apgriezta otrādi.

Jēzus atbild uz problēmu divos soļos. Pirmkārt, Viņš skaidri pasaka – lai būtu pirmais (lielākais), jums jāklūst par kalpu. Tad Jēzus ilustrē ar noteiktu darbību, ko Viņš ar to bija domājis. Acīmredzot blakus stāvēja bērns un klausījās. Tad Jēzus paņēma bērnu un ieveda viņu grupas vidū. Tas bērnam bija biedējoši. Bet tad Jēzus paņēma bērnu rokās, atslābinot situāciju. Viņš mācīja – ja jūs pieņemat bērnu, jūs pieņemat Mani. Un, ja jūs Mani pieņemat, jūs pieņemat Manu Tēvu. Tādējādi vismazākais bērns ir saistīts ar pašu Dievu.

Jānis uzdod jautājumu par nepiederošajiem, un Jēzus māca svarīgo mācību, ka tie, kas nav pret mums, ir par mums. Kungs apstiprina, ka palīdzība tiem, kas ir iesaistīti kristīgā kalpošanā, pat nelielos apmēros, Debesīs nepaliek nepamanīta.

Kāds ir Bībeles uzskats par diženumu pretstatā pasaules uzskatam? Uz kuru pusi tu sliecies? _____

Vesels cilvēks ellē

Izlasi Mk. 9:42–50. Kas saista kopā Jēzus mācības šajā fragmentā? _____

Sākumā var šķist, ka šie panti ir atšķirīgu Jēzus mācību kopums, bez saskaņas vai iemesla. Taču, papētot rūpīgāk, atklājas, ka katrai nākamajai mācībai ir saikne ar iepriekšējo. Pantos ir aprakstīti trīs galvenie termini, kas soli pa solim virza norādījumus uz priekšu – “apgrēcina”, “uguns” un “sāls”.

Pirmā mācība ir par “mazajiem”, kas attiecas uz jauniem ticīgajiem. Skolotājiem un vadītājiem Dieva valstībā ir uzlikts pienākums ar īpašu rūpību gādāt par šiem jaunpievēršajiem, līdzīgi kā Vecās Derības ētika ir rūpēties par vājākajiem seno laiku sabiedrībā – atraitnēm, bāreņiem un svešiniekiem. Jēzus pārspilēti saka, ka labāk būtu noslīcināt jūrā, nekā likt kādam no šiem “mazajiem” grēkot.

Vārds “apgrēcina” ved uz garāko mācību šajā fragmentā. Lasītāja priekšā ir divas mīklas. Pirmkārt, vai Jēzus tiešām māca cilvēkiem nogriezt roku vai kāju vai izraut aci? Otrkārt, vai Viņš māca par mūžīgi degošu elli? Atbilde uz pirmo jautājumu ir nē, Jēzus nemāca sakropļošanu – jūdaismā tas tika noraidīts (sal. ar 5. Moz. 14:1, 1. Kēn. 18:27, 28). Kungs izmanto pārspilējumu, lai izteiktu Savu viedokli. Ja rokas, kājas vai acs pazaudēšana ir briesmīga, cik daudz lielākai nelaimei kristietim vajadzētu būt grēkam!

Arī uz otro jautājumu tiek sniegta noraidoša atbilde; nē, Jēzus nemāca mūžīgi degošu elli. Kā mēs to zinām? Pirmkārt, fragments satur noteiktu komisku aspektu. Iedomājieties cilvēkus, kas ieiet Debesu pilsētā ar vienu aci, kāju vai roku. Tad padomājiet par cilvēkiem, kuri nonāks ellē. Vai nevajadzētu būt otrādi? Veselais cilvēks ellē? Tā ir komēdija. Šāda komēdija par tik nopietnu tēmu liek domāt, ka Jēzus izsaka kādu domu pārspilētā veidā. Grēks ir jāuztver tik nopietni, ka labāk būtu zaudēt roku, kāju vai aci, nekā grēkot.

Ja elle ir mūžīga, tad tās sekas ir mūžīgas, nevis pati elles uguns. “Jo tik ļoti Dievs pasauli mīlējis, ka Viņš devis savu vienpiedzimušo Dēlu, lai neviens, kas Viņam tic, nepazustu, bet dabūtu mūžīgo dzīvību” (Jņ. 3:16). Tie, kas ir pazuduši, nedeg mūžīgi, tie iet bojā uz visiem laikiem – ļoti liela atšķirība!

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Izlasi Elenas Vaitas grāmatā “Laikmetu ilgas” nodaļas “Kalpošana” un “Kurš ir lielākais?” (426.–446. lpp.).

“Pirms pagodināšanas vispirms nepieciešama pazemība. Augstam amatam cilvēku vidū Debesis izraugās darbinieku, kas līdzīgi Jānim Kristītājam ieņem pieticīgu vietu Dieva priekšā. Visvienkāršākais māceklis Dieva darbā ir visspējīgākais. Debesu būtnes var sadarboties ar to, kas netiecas pēc sava goda, bet pēc dvēseļu glābšanas.” (Elena Vaita “Laikmetu ilgas” 436. lpp.)

“Par visu, kas mums dod zināmas priekšrocības salīdzinājumā ar citiem – izglītību, rakstura cēlumu, kristīgu audzināšanu, reliģiskiem piedzīvojumiem –, mēs esam parādā tiem, kam mazāk labvēlīgi apstākļi, un, cik vien tas ir mūsu spēkos, mums viņiem jākalpo. Ja esam stipri, tad mums jāstiprina vājo rokas. Godības eņģeļi, kas vienmēr redz Debesu Tēva vaigu, priecājas, kalpojot Viņa vismazākajiem bērniem. Trīcsošs dvēseles, kurām daudz nevēlamu rakstura īpašību, atrodas viņu īpašā aizbildniecībā. Eņģeļi ir vienmēr klāt tur, kur tie visvairāk vajadzīgi, pie tiem, kam jāizcīna visgrūtākās cīņas pašiem ar sevi, un pie tiem, kas atrodas visnomācošākajos apstākļos. Šajā kalpošanā līdzdarbosies arī patiesie Kristus sekotāji.” (Elena Vaita “Laikmetu ilgas” 440. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Izlasi vēlreiz Mk. 8:27–29. Cik bieži jūs apliecināt citiem, ka ticat Jēzum kā Kristum?
2. Kāds ir pareizais līdzsvars starp kopības ar Kristu pieredzi kalna galā un vienkāršu kalpošanas pieredzi citu vajadzībām?
3. Grupā pārrunājiet atbildi uz jautājumu par diženumu trešdienas tēmas noslēgumā. Kā jūs noskaidrojāt, kāda ir atšķirība starp to, kā pasaule uztver diženumu, un to, kā rīkojas Dievs? Kādus cilvēkus pasaule uzskata par lieliskiem, ko Dievs varbūt vērtē atšķirīgi? Turpretī kuru Dievs varētu uzskatīt par izcilu, kamēr pasaule ignorē vai pat nicina? Ko šī atšķirība mums stāsta par to, cik izkropļoti un sagrozīti patiesībā ir pasaules ideāli?
4. Kā mēs varam iemācīties uztvert grēku tik nopietni, ka mums, Jēzus vārdiem runājot, būtu labāk tikt sakropļotiem nekā grēkot?